

Research Paper

Pattern of Structural Relationships of Spiritual Intelligence on Students' Virtual Network Addiction through Mediation of Parental Supervision Styles

Taghi Akbari^{1*}, Morteza Javidpour², Davood Toosi³ & Salim Kazemi⁴

1. Associate Professor of Educational Administration, Department of Educational Sciences, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.
2. Assistant Professor of Educational Administration, Department of Educational Sciences, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.
3. Ph.D Educational Administration, Department of Educational Sciences, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.
4. Assistant Professor of Educational Administration, Department of Educational Sciences, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.

Use your device to scan
and read article online

Article Info:

Received: 2024/12/02

Accepted: 2026/05/17

Available Online: 2026/09/06

Citation: Akbari, T., Javidpour, M., Toosi, D. & Kazemi, S. (2026). Pattern of Structural Relationships of Spiritual Intelligence on Students' Virtual Network Addiction through Mediation of Parental Supervision Styles (Persian). *Journal of School Psychology and Institutions*, 15(2):1-12. <https://doi.org/10.22098/jsp.2026.16290.6013>

10.22098/jsp.2026.16290.6013

Extended Abstract

1. Introduction

Excessive use of social media is associated with a reduction in collective communication and participation in group and social activities; the continuation of such behavior leads to social isolation, depression, anxiety, and physical symptoms (Entezari Roudbari & Sotoudeh, 2020). In the 19th and 20th centuries, social networks were an important topic in various fields, from sociology to education. However, with the advancement of computer technology in the 20th and 21st centuries, significant changes have been observed in social networks, and conventional networks have transformed into online social networks (Gorj & Mounin, 2021). Social networks are heavily present in the daily life of modern society, and most people use these social networks to share information about their lives, opinions, and emotional states (Miguel Carvalho, 2021). The internet and social networks have been designed to strengthen and enhance the level of social communication in cyberspace (Niazi et al., 2023); the number of people using virtual networks has increased, with an estimated one billion individuals addicted to these tools, which has also led to addictive dependence on them (Aprakovic Martinez et al., 2020). Addiction to virtual networks is observed in an individual in the form of excessive worry and preoccupation with social networks,

as well as experiencing an intense and uncontrollable urge to use these networks (Tanhan et al., 2024). Another variable influencing addiction to virtual networks is parental monitoring styles. Parental monitoring styles can have their own specific effects and consequences on children. Therefore, parents' awareness of monitoring styles and their impacts on children can serve as a suitable guide for dealing with children in various situations, including the issue of social networks (Keshti-Aray & Akbarian, 2011). Parental monitoring style in the use of information technology includes controlling the use of social networks, guiding children's online activities, setting rules to regulate the hours of social network use, and implementing restrictions to deter children from inappropriate activities on networks (Rwanda et al., 2023). Monitoring styles are a pattern of child-rearing that emerges from the normal interaction of parents and their responses to children. Monitoring styles have three important components: authoritative, authoritarian, and permissive (Liu et al., 2023).

Therefore, with the emergence and widespread use of the internet and smartphones, virtual networks have become a vast part of human interaction with one another. The use of virtual networks or the internet affects individuals' physical, mental, and spiritual health. Hence, it is essential to investigate the factors involved in addiction to virtual networks, especially among students, who are highly likely to be users of social networking sites. Accordingly, the present study was

*Corresponding Author:

Taghi Akbari

Address: Department of Educational Sciences, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.

Tel: +98 (45) 31505620

E-mail: akbari-ta@uma.ac.ir

Copyright © 2026 by Authors. Published by University of Mohaghegh Ardabili. This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 international license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/). Non-commercial purposes uses of the work are permitted, provided the original work is properly cited.

conducted with the aim of examining the pattern of structural relationships between spiritual intelligence and addiction to virtual networks, with the mediating role of parental monitoring style in students, within the framework of the following conceptual model.

2. Materials and Methods

The present study is applied in terms of purpose, and its method is descriptive and correlational in nature; its analytical method is structural equation modeling, which examines the direct and indirect causal structural relationships among variables. A standard questionnaire was used to collect data, and the statistical population consisted of all male secondary high school students in Ardabil city during the 2023–2024 academic year. The sample size was determined based on Kline's (2010) rule, i.e., 20 participants per component, totaling 11 components, resulting in 220 individuals who were

selected through multi-stage cluster random sampling.

3. Results

The results of descriptive statistics of the participants showed that the highest frequency belonged to 10th-grade students, with 84 individuals (38%) of the total sample in this grade. Following that, 11th-grade students ranked second with 73 individuals (33%). The lowest number was related to the 12th grade, which included 63 participants (29%).

The results of the path analysis showed that spiritual intelligence has a direct negative effect on social media addiction and a positive effect on parental supervisory styles. Also, parental supervisory styles negatively predicted social media addiction. In addition, spiritual intelligence showed a negative indirect effect on social media addiction through parental supervisory styles, which confirms the mediating role of parental supervisory styles.

Table 1. Path analysis of direct and indirect effects between the main research variables

	Hypothesis	Path coefficient	t-value	P-value	Result
Direct effects	Spiritual Intelligence → addiction to virtual networks	-0/311	2/96	0/003	Confirmation
	Spiritual Intelligence → Parental Supervisory Style	0/541	6/62	0/000	Confirmation
Indirect effect	Parental supervisory style → addiction to virtual networks	-0/311	3/59	0/000	Confirmation
	Spiritual intelligence → Parental supervisory style → Addiction to virtual networks	-0/168	3/07	0/002	Confirmation

4. Discussion and Conclusion

The present study was conducted with the aim of investigating the structural relationship pattern of spiritual intelligence with addiction to virtual social networks of students with the mediating role of parental supervisory styles. The results showed that spiritual intelligence has a significant direct and negative effect on addiction to virtual social networks. The results also showed a positive and significant effect of spiritual intelligence on parental supervisory styles and a negative effect of parental supervisory styles on addiction to virtual social networks. The results also showed that parental supervisory styles have a mediating role in the relationship between spiritual intelligence and addiction to virtual social networks.

The results showed that spiritual intelligence has a direct and significant effect on addiction to virtual social networks. This means that spiritual intelligence, by raising the levels of cognitive, emotional, moral and emotional development of the individual, keeps him away from bad habits. Through spiritual intelligence, the individual understands that he has deviated from his original path and helps him to reach his true self and helps his awareness to choose the right path. Therefore, spiritual intelligence empowers the addicted person to make the right decision and helps him/her to quit addiction and make the right decision for the right path. Through spiritual intelligence, it creates high levels of various psychological, moral, emotional and interpersonal areas in individuals, which allows the individual to find the necessary abilities to quit his/her bad habit. The results of this section are in line with the results of the research of Hazrat Begi et al (2022),

Naderi et al. (2018), Fazeli Kebria et al. (2021).

It is suggested that future research should be conducted on a larger population and with other age groups. To infer causal relationships and clarify the temporal sequence between research variables, longitudinal studies are recommended. It is also necessary for teachers and parents to teach students how to manage the use of social networks and explain to them the problems that using this program can bring to them. Holding joint meetings with parents, school administrators, and experts in the field of social media and cyberspace can make families and school administrators aware of the challenges and opportunities of social networks and turn potential threats into opportunities.

5. Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

Ethics is fully observed in these principles. Participants are allowed to leave the survey at any time. Also, all participants were aware of the research process. Their information is kept confidential.

Funding

The study did not receive any funding from public, commercial, or nonprofit funding organizations.

Authors' contributions

All authors have participated in the design, execution and writing of all sections of the present study.

Conflicts of interest

There is no conflict with the full confidence and statements of the authors of this article.

مقاله پژوهشی

الگوی روابط ساختاری هوش معنوی با اعتیاد به شبکه‌های مجازی دانش‌آموزان با میانجی‌گری سبک‌های نظارتی والدین

تقی اکبری^{*۱}، مرتضی جاویدپور^۲، داود طوسی^۳ و سلیم کاظمی^۴

۱. دانشیار گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.
۲. استادیار گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.
۳. دکتری مدیریت آموزشی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.
۴. استادیار مدیریت آموزشی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

استاددهی: اکبری، ت.، جاویدپور، م.، طوسی، د. و کاظمی، س. (۱۴۰۵). الگوی روابط ساختاری هوش معنوی با اعتیاد به شبکه‌های مجازی دانش‌آموزان با میانجی‌گری سبک‌های نظارتی والدین. فصلنامه روانشناسی مدرسه و آموزشگاه، ۱۵(۲): ۱-۱۲. <https://doi.org/10.22098/jsp.2026.16290.6013>

doi 10.22098/jsp.2026.16290.6013

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف الگوی روابط ساختاری هوش معنوی با اعتیاد به شبکه‌های مجازی دانش‌آموزان با میانجی‌گری سبک‌های نظارتی والدین انجام گرفت.

روش‌ها: پژوهش حاضر از لحاظ هدف، کاربردی و روش آن همبستگی از نوع مدل‌یابی معادلات ساختاری به شمار می‌آید. جامعه آماری پژوهش شامل تمام دانش‌آموزان پسر متوسطه دوره دوم شهر اردبیل در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳ بود. تعداد نمونه بر اساس قاعده کلاین به تعداد ۲۲۰ نفر با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه‌های استاندارد هوش معنوی کینگ (SISRI، ۲۰۰۸)، اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی (SNA)، خواجه احمدی و همکاران، (۱۳۹۵) و سبک‌های نظارتی (SKSS)، اسمال و کرنز، (۱۹۹۳) بود. جهت تحلیل داده‌ها از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری و نرم‌افزار Smart pls- SEM استفاده شد.

یافته‌ها: در مسیرهای مستقیم، هوش معنوی اثر منفی و معناداری بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی داشت (ضریب مسیر = -۰/۳۱۱، مقدار $t = ۲/۹۶$ ، $p = -۰/۰۰۳$) و اثر مثبت و معناداری بر سبک نظارتی والدین نشان داد (ضریب مسیر = ۰/۵۴۱، مقدار $t = ۶/۶۲$ ، $p < ۰/۰۰۱$). همچنین سبک نظارتی والدین به‌طور منفی و معنادار اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی را پیش‌بینی کرد (ضریب مسیر = -۰/۳۱۱، مقدار $t = ۲۳/۵۹$ ، $p < ۰/۰۰۱$). علاوه بر این، اثر غیرمستقیم هوش معنوی بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی از طریق سبک نظارتی والدین نیز تأیید شد (ضریب مسیر = -۰/۱۶۸، مقدار $t = ۳/۰۷$ ، $p = ۰/۰۰۲$).

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج بدست آمده دانش‌آموزان جهت تأیید شدن از جانب دیگران، فرار از مشکلات تحصیلی و خانوادگی و نیازهای اجتماعی برآورده نشده، به استفاده مداوم از شبکه‌های مجازی روی می‌آورند، از این‌رو باید توجه بیشتری در جهت بهبود مهارت‌های ارتباطی، بهبود مهارت‌های بین فردی در دنیای واقعی و درمان مشکلات روحی که منجر به پناه آوردن به فضای مجازی می‌شوند صورت گیرد و تلاش‌هایی جهت بهبود معنویت آنان انجام گیرد و سبک‌های نظارتی مناسبی نسبت به نوجوانان اتخاذ شود.

اطلاعات مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۹/۱۲

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۵/۰۲/۲۷

تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۰۶/۱۵

کلیدواژه‌ها:

هوش معنوی، اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی، سبک نظارتی والدین

مقدمه

این نوع رفتار منجر به انزوای اجتماعی، افسردگی، اضطراب و علائم جسمانی می‌شود (انتظاری رودباری و ستوده، ۱۳۹۹). در قرن ۱۹ و ۲۰،

استفاده بیش از اندازه از شبکه‌های اجتماعی با کاهش ارتباطات جمعی و شرکت در فعالیت‌های گروهی و اجتماعی همراه خواهد بود؛ که ادامه

* نویسنده مسئول:

تقی اکبری

نشانی: دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

تلفن: ۰۲۱۵۰۵۶۲۰ ۳ (۴۵) ۹۸+

پست الکترونیکی: akbari-ta@uma.ac.ir

شبکه‌های اجتماعی در حوزه‌های مختلف از جامعه‌شناسی تا آموزش موضوع مهمی بوده‌اند. با وجود این، با پیشرفت فناوری رایانه در قرن بیستم و یکم، تغییرات چشمگیری در شبکه‌های اجتماعی مشاهده شده و شبکه‌های متداول به شبکه‌های اجتماعی آنلاین تبدیل شده‌اند (گرچ و مونین^۱، ۲۰۲۱). شبکه‌های اجتماعی به شدت در زندگی روزمره جامعه مدرن حضور دارند و بیشتر افراد از این شبکه‌های اجتماعی برای به اشتراک گذاشتن اطلاعاتی در مورد زندگی خود، نظراتشان و وضعیت روحی خود استفاده می‌کنند (میگوئل کاروالو^۲، ۲۰۲۱).

اینترنت و شبکه‌های اجتماعی برای تقویت و بالا بردن سطح ارتباطات اجتماعی در فضای مجازی طراحی شده‌اند (نیازی و همکاران، ۱۴۰۲)؛ تعداد افرادی که از شبکه‌های مجازی استفاده می‌کنند، با تخمین یک میلیارد اعتیاد به این ابزارها افزایش یافته است و منجر به وابستگی اعتیادی از آن نیز شده است (آپراکیکو مارتینز^۳ و همکاران، ۲۰۲۰). اعتیاد به شبکه‌های مجازی^۴ در فرد به این شکل مشاهده می‌شود که او در مورد شبکه‌های اجتماعی بیش از حد نگران است و مشغله فکری دارد و به منظور استفاده از این شبکه‌ها میل شدید و غیر قابل کنترلی را احساس می‌کند (تانهان^۵ و همکاران، ۲۰۲۴).

علاوه بر این، شبکه‌های اجتماعی امکاناتی را فراهم می‌کنند تا افراد بتوانند افکار، فعالیت‌ها و علاقه‌مندی‌های خود را به اشتراک بگذارند (یانگ^۶ و همکاران، ۲۰۲۴). با آسان‌تر شدن دسترسی به اینترنت، این امر غیرعادی نیست که دانش‌آموزان بیش از گذشته وقت خود را در شبکه‌های مجازی بگذرانند. با نظارت محدود در محیط‌های اینترنتی، نگرانی‌های زیادی در مورد خطر کاربران برای اعتیاد به شبکه‌های مجازی و قربانی شدن در فضای مجازی وجود دارد (کائو^۷ و همکاران، ۲۰۱۹). در بین این شبکه‌ها، اینستاگرام و فیس‌بوک به عنوان منفی‌ترین ابزارهای تأثیرگذار بر سلامت نوجوانان به‌ویژه سلامت روانی آن‌ها شناخته شدند. فیس‌بوک، توییتر یا اینستاگرام عمدتاً توسط نوجوانان و جوانان در طی زمان‌های زیادی استفاده می‌شود (کلداس^۸ و همکاران، ۲۰۲۳). نوجوانان به دلیل عوامل مختلفی از جمله دوستی، برخورد‌های عاطفی (ناگای^۹ و همکاران، ۲۰۲۳) یا خرید محصولات (در این شبکه‌ها) به دلیل داشتن چندین عامل مختلف، این شبکه‌ها را به ابزار متمایز تعاملی فرهنگی و اجتماعی خود تبدیل کرده‌اند (مانتی ماکي و سالو^{۱۰}، ۲۰۱۱)؛ این گروه‌ها معتادترین کاربرانی هستند که چندین بار در روز وقت خود را در آن می‌گذرانند (ون‌دن ایچندن^{۱۱} و همکاران، ۲۰۱۶).

علاوه بر اعتیاد به اینترنت و استفاده زیاد از شبکه‌های اجتماعی مجازی، هوش معنوی^{۱۲} از جمله رویکردهای نوینی است که در حوزه سلامت روانی انسان‌ها مطرح شده است. هوش معنوی زیربنای باورهای فردی است

که بر عملکرد او تأثیر دارد و به کاربرد سازگاران اطلاعات معنوی در حل مسائل زندگی به‌منظور دستیابی به زندگی غنی، هدفمند و معنادار کمک می‌کند (لیو^{۱۳} و همکاران، ۲۰۲۳). هوش معنوی به فرد این امکان را می‌دهد تا از انعطاف‌پذیری، خودآگاهی، ظرفیت روانی بالا برای مواجهه با شرایط دشوار برخوردار باشد. همچنین هوش معنوی با دربرداشتن حس معنا و تقدس در زندگی، درک متعادل از ارزش مادیات، مأموریت نسبت به زندگی و ارزش‌های انسانی و امید به بهتر شدن دنیا به افزایش سلامت روان کمک می‌کند (ژو و تاوان^{۱۴}، ۲۰۲۴). هوش معنوی نوعی سازگاری و رفتار حل مسئله است که بالاترین سطح رشد را در حیطه‌های مختلف شناختی، اخلاقی، هیجانی و بین فردی شامل می‌شود و فرد را در جهت هماهنگی با پدیده‌های اطراف و دستیابی به یکپارچگی درونی و بیرونی یاری می‌نماید (برخورداری و همکاران، ۱۴۰۱). نازدارو همکاران (۱۳۹۵) در مطالعه‌ای که به بررسی رابطه هوش معنوی و اعتیاد به اینترنت دانشجویان نشان می‌دهد که بین هوش معنوی و اعتیاد به اینترنت ارتباط منفی و معناداری وجود دارد. از دیگر متغیرهای تأثیرگذار بر اعتیاد به شبکه‌های مجازی سبک‌های نظارتی والدین می‌باشد. سبک‌های نظارتی والدین^{۱۵} می‌تواند تأثیرات و پیامدهای خاص خود را بر روی فرزندان داشته باشد. لذا آگاهی والدین از سبک‌های نظارتی و تأثیرات آن بر فرزندان می‌تواند راهنمای مناسبی برای رفتار با فرزندان در موقعیت‌های مختلف از جمله مسئله شبکه‌های اجتماعی باشد (کشتی‌آرای و اکبریان، ۱۳۹۰). سبک نظارتی والدین در استفاده از فناوری اطلاعات، شامل کنترل در استفاده از شبکه‌های اجتماعی، راهنمایی برای فعالیت‌های آنلاین فرزندان، وضع قوانینی برای تنظیم ساعات استفاده از شبکه‌های اجتماعی و اجرای محدودیت‌هایی برای بازداشتن فرزندان از فعالیت‌های نامناسب در شبکه‌هاست (رواندا^{۱۶} و همکاران، ۲۰۲۳). سبک‌های نظارتی، الگویی از پرورش فرزندان هستند که از تعامل بهنجار والدین و پاسخ آن‌ها به فرزندان شکل می‌گیرد. سبک‌های نظارتی سه مؤلفه مهم مقتدرانه، مستبدانه و سهل‌انگارانه دارد (لیو و همکاران، ۲۰۲۳).

1. Grej & Monin
2. Miguel Carvalho
3. Aparicio & Martínez
4. social media addiction
5. Tanhan
6. Yang
7. Cao
8. Kuldass
9. Nagy
10. Manti Maki & Salo
11. Mäntymäki
12. Spiritual Intelligence
13. Liu
14. Zhou & Tavan
15. parental supervision style
16. Rudnova

روان‌شناسی مدرسه و آموزشگاه

می‌کند. برای جمع‌آوری اطلاعات، از پرسشنامه استاندارد استفاده شده است و جامعه آماری آن را کلیه دانش‌آموزان پسر متوسطه دوره دوم شهر اردبیل در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ تشکیل داده‌اند. تعداد نمونه بر اساس قاعده کلاین^۴ (۲۰۱۰) یعنی ۲۰ نفر برای هر مؤلفه، در مجموع شامل ۱۱ مؤلفه، ۲۲۰ نفر با روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. جهت جمع‌آوری اطلاعات در این پژوهش از سه پرسشنامه استفاده شده است که شامل موارد زیر می‌باشد:

پرسشنامه سبک‌های نظارتی^۵ (SKSS): پرسشنامه سبک‌های نظارتی والدین اسمال و کرنز (۱۹۹۳) شامل ۲۶ سؤال است که سه بعد سبک نظارتی فعال، منفعل و ترکیبی و ترکیبی را می‌سنجد و با طیف لیکرت ۵ درجه‌ای نمره‌گذاری می‌شود؛ همچنین سؤالات ۶، ۹ و ۱۱ به‌صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. روایی محتوایی و سازه این ابزار در پژوهش اصلی توسط سازندگان تأیید شده و در مطالعات خارجی متعدد نیز پایایی و روایی آن مورد تأیید قرار گرفته است. در ایران نیز شعبانی و رکی و پورافشاری (۱۳۸۴) روایی این پرسشنامه را تأیید کرده‌اند. در پژوهش حاضر، پایایی ابزار با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۷۴ به‌دست آمد که نشان‌دهنده پایایی قابل‌قبول پرسشنامه است.

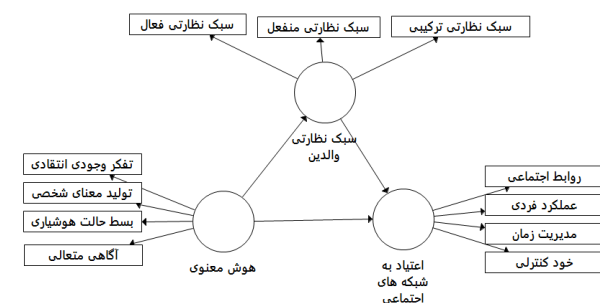
اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی^۶ (SNA): جهت بررسی اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی از پرسشنامه اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی خواجه احمدی و همکاران (۱۳۹۵) استفاده شده است. این پرسشنامه از ۲۳ سؤال تشکیل شده است و با هدف ارزیابی میزان اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مبتنی بر موبایل از ابعاد مختلف عملکرد فردی (سؤالات ۱-۹)، مدیریت زمان (سؤالات ۱۰-۱۵)، خودکنترلی (سؤالات ۱۶-۱۹) و روابط اجتماعی (سؤالات ۲۰-۲۳) تدوین شده است. برای نمره‌گذاری از طیف لیکرت ۵ نقطه‌ای استفاده شده است. در پژوهش خواجه احمدی و همکاران (۱۳۹۵) روایی صوری و محتوایی این مقیاس بر اساس نظر ۱۰ نفر از اساتید دانشگاه به تأیید رسید. مقدار ضریب آلفای کرونباخ جهت بررسی اعتبار مقیاس ضریب ۰/۹۲ به دست آمد که نشان از اعتبار مناسب پرسشنامه می‌باشد.

پرسشنامه هوش معنوی^۷ (SISRI): جهت سنجش مقیاس هوش معنوی از پرسشنامه هوش معنوی کینگ (۲۰۰۸) استفاده شده است. پرسشنامه هوش معنوی کینگ دارای ۲۴ ماده بوده و هدف آن سنجش میزان هوش معنوی از ابعاد مختلف (تفکر وجودی انتقادی، تولید معنای شخصی، بسط حالت هوشیاری، آگاهی متعالی، تفکر وجودی انتقادی، تولید معنای شخصی، بسط حالت هوشیاری، آگاهی متعالی) می‌باشد. طیف نمره‌دهی

برخی از تحقیقات بر کنترل والدین به‌عنوان یک عامل مهم تأکید می‌کنند و نشان می‌دهند که بین سبک‌های فرزند پروری والدین و نحوه استفاده فرزندان آن‌ها از اینترنت رابطه وجود دارد (تمنایی فر و خشنان، ۱۴۰۲). هرچند کنترل تمام خطرات اینترنت توسط سبک‌های نظارتی والدین دور از انتظار نیست اما نمی‌توان تأثیر آن را بر کاهش خطرات آن نادیده گرفت. رفتارهای پرخطر و روانی و اجتماعی نوجوانانی که والدینشان بر استفاده از اینترنت نظارت نداشته‌اند بیشتر است (دهیر و خلیل^۱، ۲۰۱۷). لذا نظارت سرزده و یا مشارکتی والدین می‌تواند بر استفاده درست فرزندان از شبکه‌های اجتماعی مجازی، فرزندان را از آسیب‌های جدی این فضا مصون سازد و به استفاده امن‌تر منجر شود و فرزندان کمتر در معرض خطرات رفتاری و روانی ناشی از اینترنت قرار گیرند (گومز^۲ و همکاران، ۲۰۱۷).

شیرالی‌نیا و همکاران (۱۳۹۸): نشان دادند بین سبک‌های نظارتی و امنیت اینترنتی فرزندان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. ارسنگ-جان^۳ و همکاران (۲۰۲۰) نشان دادند یکی از عوامل بااهمیت در حوزه هوش معنوی و اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی دانش‌آموزان، سبک‌های نظارتی والدین است.

بنابراین با ظهور و استفاده گسترده از اینترنت و تلفن‌های هوشمند، شبکه‌های مجازی به بخش گسترده‌ای از تعامل انسان‌ها با هم تبدیل شده است. استفاده از شبکه‌های مجازی یا اینترنت بر سلامت جسمی، روحی و معنوی افراد تأثیر می‌گذارد. از این رو ضروری می‌باشد که به بررسی عوامل دخیل در اعتیاد به شبکه‌های مجازی پرداخته شود به‌ویژه در بین دانش‌آموزان که به احتمال زیاد کاربران سایت‌های شبکه‌های مجازی هستند. بر این اساس پژوهش حاضر با هدف بررسی الگوی روابط ساختاری هوش معنوی بر اعتیاد به شبکه‌های مجازی با میانجی‌گری سبک نظارتی والدین در دانش‌آموزان در قالب مدل مفهومی زیر انجام گرفته است.

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

روش پژوهش

پژوهش حاضر با توجه به هدف، کاربردی و روش آن توصیفی و از نوع همبستگی می‌باشد؛ و روش تحلیل آن از نوع الگویابی معادلات ساختاری است که رابطه ساختاری علی مستقیم و غیرمستقیم متغیرها را بررسی

آن بر اساس لیکرت پنج گزینه‌ای می‌باشد. در پژوهش **سادات رقیب و همکاران (۱۳۸۹)** پایایی این مقیاس با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۸ برآورد شد.

روش اجرا: پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر روش، از نوع همبستگی با استفاده از مدل‌یابی معادلات ساختاری (PLS-SEM) است. جامعه آماری شامل تمام دانش‌آموزان پسر متوسطه دوره دوم شهر اردبیل در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳ بود و نمونه شامل ۲۲۰ نفر با استفاده از قاعده کلاین و روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شد. پس از کسب اجازه از مدیران مدارس و توضیح هدف پژوهش، پرسشنامه‌ها به صورت داوطلبانه در اختیار دانش‌آموزان قرار گرفت و تمامی اطلاعات جمع‌آوری شده محرمانه نگه داشته شد. شرکت کنندگان رضایت آگاهانه خود را اعلام کردند و داده‌ها صرفاً برای اهداف پژوهشی استفاده شد. داده‌های جمع‌آوری شده ابتدا با استفاده از آمار توصیفی شامل

میانگین، انحراف معیار، چولگی و کشیدگی بررسی شد و نرمال بودن آن‌ها ارزیابی گردید. سپس پایایی و روایی سازه‌ها با معیارهای آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی (CR) و میانگین واریانس استخراج شده (AVE) ارزیابی شد و مدل ساختاری با شاخص‌های Q^2 ، R^2 بررسی گردید. در نهایت، مسیرهای مستقیم و غیرمستقیم بین متغیرها با استفاده از تحلیل مسیر در SmartPLS آزمون و نتایج تحلیل شد.

یافته‌ها

نتایج آمار توصیفی آزمودنی‌ها نشان داد بیشترین فراوانی مربوط به دانش‌آموزان پایه دهم است؛ به‌طوری‌که از مجموع نمونه، ۸۴ نفر (۳۸ درصد) در این پایه قرار دارند. پس از آن، دانش‌آموزان پایه یازدهم با ۷۳ نفر (۳۳ درصد) در رتبه دوم قرار می‌گیرند. کمترین تعداد مربوط به پایه دوازدهم است که ۶۳ نفر (۲۹ درصد) از شرکت کنندگان را شامل می‌شود.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

ردیف	متغیر	M	SD	چولگی	کشیدگی	۱	۲	۳
۱	اعتیاد به شبکه‌های مجازی	۲/۷۵	۰/۴۷۹	۰/۷۶۹	-۰/۱۲۰	۱	-۰/۳۴	-۰/۴۶
۲	سبک‌های نظارتی والدین	۴/۰۸	۰/۷۰۱	-۰/۵۶۵	-۰/۲۹۳	۱	۰/۵۴	
۳	هوش معنوی	۳/۵۳	۰/۶۵۳	-۰/۴۱۱	-۰/۳۰۴		۱	

جدول ۱ شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد. میانگین اعتیاد به شبکه‌های مجازی برابر ۲/۷۵ با انحراف معیار ۰/۴۷۹، میانگین سبک‌های نظارتی والدین ۴/۰۸ با انحراف معیار ۰/۷۰۱ و میانگین هوش معنوی ۳/۵۳ با انحراف معیار ۰/۶۵۳ گزارش شده است. مقادیر چولگی و کشیدگی هر سه متغیر در بازه ۲- تا ۲+ قرار دارند که نشان می‌دهد توزیع داده‌ها از لحاظ نرمال بودن در محدوده قابل قبول قرار داشته و انحراف قابل توجهی از توزیع نرمال ندارند؛ بنابراین می‌توان گفت داده‌ها از نظر چولگی و کشیدگی دارای توزیع تقریباً نرمال هستند. همچنین نتایج ماتریس همبستگی نشان می‌دهد که هوش معنوی با سبک‌های نظارتی والدین همبستگی مثبت و متوسط ($r = 0/54$) دارد و با اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی همبستگی منفی قابل توجه ($r = -0/46$) دارد. همچنین، سبک‌های نظارتی والدین با اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی

همبستگی منفی متوسط ($r = -0/34$) نشان می‌دهد. این نتایج بیانگر آن است که افزایش هوش معنوی و سبک‌های نظارتی والدین با کاهش اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی همراه است و هوش معنوی نیز با ارتقای سبک نظارتی والدین مرتبط است.

در این تحقیق، برازش مدل با معیارهای پایایی، روایی همگرا و روایی واگرا بررسی شد. برای بررسی پایایی دو معیار آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی (CR) محاسبه شد. مقدار این دو معیار باید بزرگ‌تر یا مساوی ۰/۷ باشد تا پایایی مدل اندازه‌گیری قابل قبول باشد. همچنین روایی پرسشنامه نیز توسط دو معیار روایی همگرا و روایی واگرا بررسی شد. برای ارزیابی روایی همگرا معیار میانگین واریانس استخراج شده^۱ (AVE) محاسبه شد که مقدار قابل قبول برای آن باید بزرگ‌تر یا مساوی ۰/۵ باشد. نتایج این معیارها برای متغیرها مطابق جدول ۲ می‌باشد.

جدول ۲. آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و میانگین واریانس استخراج شده

سازه پژوهش	آلفای کرونباخ	پایایی ترکیبی (CR)	میانگین واریانس استخراج شده (AVE)
هوش معنوی	۰/۸۴۰	۰/۸۴۱	۰/۶۶۷
اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی	۰/۷۷۸	۰/۷۷۷	۰/۶۰۲
سبک‌های نظارتی والدین	۰/۸۸۵	۰/۹۰۰	۰/۸۱۴

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد همه مقادیر آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی سازه‌های پژوهش از ۰/۷ بیشتر است. همچنین مقدار AVE نیز برای

سازه‌ها بزرگ‌تر از ۰/۵ به دست آمده است که نشان می‌دهد پایایی و

1. Average Variance Extracted

(۱۹۸۱) ابداع شده است. نتایج بررسی روایی واگرا نیز در جدول ۳ آمده است.

روایی همگرایی مدل پژوهش قابل قبول است.

برای روایی واگرا از ماتریسی استفاده شد که توسط فورنل و لارکر^۱

جدول ۳. روایی واگرای سازه‌های پژوهش

سازه پژوهش	اعتماد به شبکه‌های اجتماعی	سبک‌های نظارتی والدین	هوش معنوی
اعتماد به شبکه‌های اجتماعی	۰/۷۷۶		
سبک‌های نظارتی والدین	-۰/۴۷۹	۰/۹۰۲	
هوش معنوی	-۰/۴۷۹	۰/۵۴۱	۰/۸۲۳

Q2 استفاده شد.

معیار R Square میزان تأثیر یک یا چند متغیر برونزا را بر یک متغیر درونزا نشان می‌دهد و سه مقدار ۰/۱۹، ۰/۳۳ و ۰/۶۷ به عنوان مقدار ملاک برای مقادیر ضعیف، متوسط و قوی در نظر گرفته شده است. معیار Q2 قدرت پیش‌بینی مدل در متغیرهای وابسته را مشخص می‌کند. مقادیر ۰/۰۲، ۰/۱۵ و ۰/۳۵ به ترتیب نشان از قدرت پیش‌بینی کم، متوسط و قوی تعیین شده است.

نتایج روایی واگرا در جدول ۳ نشان می‌دهد جذر میانگین واریانس استخراج شده برای هر یک از سازه‌ها در مقایسه با همبستگی آن سازه با سازه‌های دیگر بیشتر است؛ بنابراین می‌توان گفت که در مدل پژوهش متغیرهای مکنون بیشتر با سؤالات مربوط به خودشان تعامل دارند تا با سازه‌های دیگر. به بیان بهتر، این جدول مطلوبیت روایی واگرای مدل را نشان می‌دهد که نشان می‌دهد مدل از روایی مطلوبی برخوردار است. برای بررسی برازش مدل ساختاری از معیارهای مقادیر R Square، معیار

جدول ۴. شاخص‌های برازش مدل ساختاری

سازه	مقدار R Square	Q2
اعتماد به شبکه‌های اجتماعی	۰/۲۸۴	۰/۱۴۹
سبک‌های نظارتی والدین	۰/۲۸۶	۰/۲۱۸

$$GOF = \sqrt{\text{average (Commonality)} \times \text{average (R2)}}$$

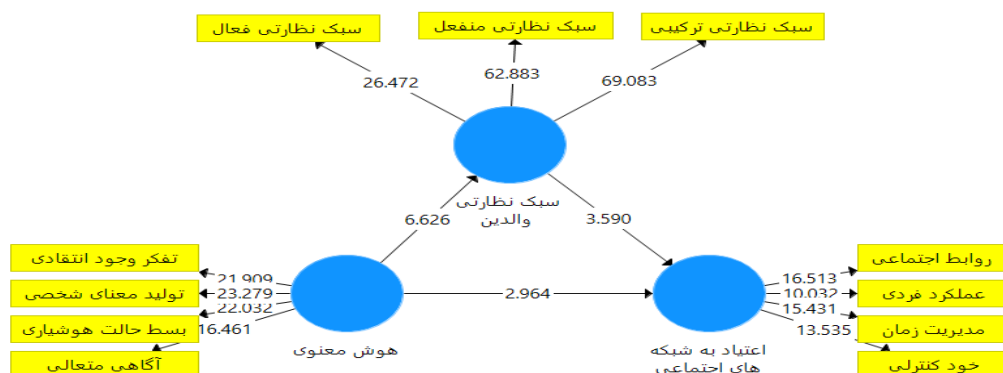
$$GOF = \sqrt{\text{average}(0/69 \times 0/28)} = 0/43$$

در نتیجه، مقدار معیار GOF برابر است با ۰/۴۳ که با مقایسه آن با مقادیر قابل قبول برای GOF نشان از برازش مناسب کلی مدل دارد.

پس از تأیید روایی و پایایی، مدل ساختاری تحقیق ارزیابی می‌شود. با استفاده از این مدل می‌توان به بررسی فرضیه‌های پژوهش پرداخت. برای آزمون مدل مفهومی و فرضیه‌های پژوهش از معادلات ساختاری استفاده شده است. شکل ۲ مدل خروجی نرم‌افزار smart pls را نشان می‌دهد.

1. Fornell & Larcker
2. Goodness Of Fit

مطابق جدول ۴، مقدار R Square برای سازه اعتماد به شبکه‌های اجتماعی ۰/۲۸۴ و سبک‌های نظارتی والدین ۰/۲۸۶ به دست آمده است که نشان‌دهنده مقدار مناسبی می‌باشد. مقادیر Q2 نیز نشان می‌دهد متغیرهای درونزای هر دو سازه قابلیت پیش‌بینی خوبی با سازه‌های مربوط به خود را دارند. برای بررسی برازش کلی مدل که هر دو بخش مدل اندازه‌گیری و ساختاری را کنترل می‌کند از معیار GOF^۱ استفاده می‌شود. سه مقدار ۰/۰۱، ۰/۲۵ و ۰/۳۶ را به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای Gof معرفی نموده‌اند. این شاخص با استفاده از میانگین هندسی شاخص R2 و میانگین شاخص‌های مقادیر اشتراکی قابل محاسبه است.

شکل ۲. مقادیر t

جدول ۵. تحلیل مسیر اثرات مستقیم و غیر مستقیم بین متغیرهای اصلی پژوهش

فرضیه	ضریب مسیر	مقدار t	مقادیر p	نتیجه
هوش معنوی - اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی	-۰/۳۱۱	۲/۹۶	۰/۰۰۳	تائید
هوش معنوی - سبک نظارتی والدین	۰/۵۴۱	۶/۶۲	۰/۰۰۰	تائید
سبک نظارتی والدین - اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی	-۰/۳۱۱	۳/۵۹	۰/۰۰۰	تائید
هوش معنوی - سبک نظارتی والدین - اعتیاد به شبکه‌های مجازی	-۰/۱۶۸	۳/۰۷	۰/۰۰۲	تائید

(۱۳۹۷)، پروین، صافدار و صوفی (۱۳۹۵)، فاضلی کبریا و همکاران (۱۴۰۰) همسو است.

همچنین نتایج نشان داد سبک های نظارتی والدین در رابطه بین هوش معنوی و اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی نقش میانجی دارد. هر چند پژوهشی که به طور خاص نقش میانجی سبک های نظارتی والدین را با هوش معنوی و اعتیاد به شبکه های مجازی بررسی کرده باشد یافت نشد، اما می توان گفت نتایج این پژوهش با مطالعات عظیمی، اصلانی و سلیمانی (۱۳۹۸)، میثاقی و همکاران (۱۳۹۹)، رضائی و همکاران (۱۴۰۳)، عینی و همکاران (۱۴۰۴)، پان و همکاران (۲۰۲۰)، پروین، صافدار و صوفی (۱۳۹۵)، فاضلی کبریا و همکاران (۱۴۰۰) و فرزانه و فلاحتی شهاب‌الدینی (۱۳۹۴) همسو است. در تبیین این نتیجه می توان بیان کرد تداوم وابستگی شدید به شبکه‌های اجتماعی باعث ایجاد فاصله با محیط واقعی، انزوای، دوری از معنویات و احساس تنهایی می‌شود؛ چرا که دریافت حمایت‌های عاطفی و معنوی در دنیای مجازی با محیط واقعی تفاوت زیادی وجود دارد و این امر به تدریج روابط خانوادگی و مرز دل‌بستگی‌ها را هم تحت تأثیر قرار می‌دهد (عینی و همکاران، ۱۴۰۰). نحوه برخورد خانواده با فرزندان و به کارگیری والدین از سبک‌های نظارتی نقش مهمی در میزان استفاده از فضای مجازی دارد. آسیب اجتماعی و بسیاری از مشکلات و اختلالات روانی در بین نوجوانانی که والدین را بهترین دوست خود می‌دانند کمتر دیده می‌شود (نریمانی و صادق‌زاده لیل، ۱۴۰۳). نوجوانان در چنین شرایطی تمامی مشکلاتشان را با والدین خود مطرح می‌کنند؛ رفتار و دیدگاه والدین می‌تواند نقش تسهیل‌کننده یا مانع جریان تکامل همه‌جانبه نوجوان باشد؛ و والدینی که از آگاهی تربیتی غنی برخوردارند می‌توانند محیط امنی را برای نوجوان خود فراهم کنند و علاوه بر مشکلاتشان با او همراه شوند (جعفری و همکاران، ۱۴۰۳). برخورد صمیمانه والدین با فرزندان و کنترل مناسب آنان اعتماد بیشتری را در میان اعضای خانواده فراهم می‌کند. فرزندی که چنین جوی را احساس می‌کند در بیان نیازهای خود درباره اینترنت، اتفاقاتی که در استفاده از اینترنت با آن روبه رو می‌شود، سوالات و مشکلاتی که در هنگام استفاده از اینترنت با آنها روبه‌رو می‌شود احساس امنیت و راحتی بیشتری برای طرح موضوعات فوق با والدین خواهد داشت.

نتایج تحلیل مسیر نشان داد که هوش معنوی به‌طور مستقیم اثر منفی بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی و اثر مثبت بر سبک‌های نظارتی والدین دارد. همچنین سبک‌های نظارتی والدین به‌طور منفی اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی را پیش‌بینی کردند. علاوه بر این، هوش معنوی از طریق سبک‌های نظارتی والدین اثر غیرمستقیم منفی بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی نشان داد، که نقش میانجی‌گری سبک‌های نظارتی والدین را تأیید می‌کند.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی الگوی روابط ساختاری هوش معنوی با اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی دانش‌آموزان با نقش میانجی‌گری سبک‌های نظارتی والدین انجام شد. نتایج نشان داد که هوش معنوی بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی اثر مستقیم و منفی معناداری منفی و معنادار دارد. همچنین نتایج نشان دهنده تأثیر مثبت و معنادار هوش معنوی بر سبک های نظارتی والدین و تأثیر منفی سبک های نظارتی والدین بر اعتیاد به شبکه های اجتماعی مجازی می باشد. همچنین، نتایج نشان دهنده آن بود که سبک‌های نظارتی والدین در رابطه بین هوش معنوی و اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی نقش میانجی دارد.

نتایج بدست آمده نشان داد هوش معنوی بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی اثر مستقیم و معناداری دارد. این بدان معنی است که هوش معنوی از طریق بالا بردن سطوح رشد شناختی، عاطفی، اخلاقی و هیجانی فرد، او را برای جلوگیری از عادات بد دور می‌سازد. از طریق هوش معنوی فرد می‌فهمد که از مسیر اصلی‌اش خارج شده است و او را برای رسیدن برای رسیدن به خود واقعی کمک می‌کند و آگاهی او را برای انتخاب راه صحیح کمک می‌کند. بنابراین هوش معنوی فرد معتاد را برای تصمیم درست توانمند و راه ترک اعتیاد و تصمیم درست برای مسیر درست یاری می‌دهد (سلمانی و همکاران، ۲۰۲۵). از طریق هوش معنوی سطوح بالایی از حیطه‌های مختلف روانشناختی، اخلاقی، هیجانی و بین فردی را در افراد به وجود می‌آورد که فرد می‌تواند توانایی‌های لازم را برای ترک عادت بد خود بیابد. نتایج این قسمت با نتایج پژوهش‌های حضرت بگی و همکاران (۱۴۰۱)، نریمانی و همکاران (۱۴۰۴)، نادری و همکاران

تشکر و قدردانی

این مقاله حاصل طرح پژوهشی در رشته تحصیلی مدیریت آموزشی، دانشگاه محقق اردبیلی می‌باشد. بدین وسیله نویسندگان از همکاری مسئولان و کارکنان اداره آموزش و پرورش استان اردبیل برای هماهنگی و جمع‌آوری اطلاعات و نیز شرکت‌کنندگان در مطالعه تشکر و قدردانی می‌کنند.

منابع

انتظاری رودبارکی، ع.، و ستوده، ن. (۱۳۹۹). پیش‌بینی سلامت روان، افسردگی و اضطراب دانش‌آموزان دبیرستان بر اساس استفاده از شبکه‌های اجتماعی. *فصلنامه ایده‌های نوین روانشناسی*، ۵(۹)، ۱۱-۱. <https://jnip.ir/article-1-316-fa.html>

برخوردراری شریف آباد، م.، کاکافتی، ز.، باستانی، پ.، و محمودی هاشمی، ف. (۱۴۰۱). بررسی نقش هوش معنوی در حساسیت اخلاقی دانشجویان پرستاری. *مجله ایرانی اخلاق و تاریخ پزشکی*، ۱۵(۱۷)، ۲۳۹-۲۵۱. [Doi: 10.18502/ijme.v15i17.11822]

تمنایی‌فر، م.، و خشان، م. (۱۴۰۲). پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت نوجوانان براساس سبک‌های فرزندپروری با میانجی‌گری سبک‌های دلبستگی. *فصلنامه فرهنگی- تربیتی زنان و خانواده*، ۱۸(۶۵)، ۲۹۱-۲۶۹. [Doi: 20.1001.1.26454955.1402.18.65.6.6]

جعفری، ع.، چایچیان، ز.، پورمحسنی، ف. و سلمانی، ع. (۱۴۰۳). اثربخشی آموزش پذیرش و تعهد بر کنترل خشم و تاب‌آوری در والدین کودکان دارای ناتوانی یادگیری. *ناتوانی‌های یادگیری*، ۱۳(۳)، ۱۷-۳۱. [Doi:10.22098/jld.2024.13727.2121]

حضرت بگی، ف.، عسگری، پ.، مکوندی، ب.، و کرای، ا. (۱۴۰۱). روابط ساختاری مهارت‌های حل مسئله و هوش معنوی با گرایش به اعتیاد به اینترنت به توجه نقش میانجی نشخوار فکری. *مجله علوم روانشناختی*، ۱۴(۳)، ۱۲۵۱-۱۲۶۴. [Doi:10.52547/JPS.21.114.1251]

خواج‌احمدی، م.، پولادی، ش.، و بحرینی، م. (۱۳۹۵). طراحی و روانسنجی پرسشنامه اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مبتنی بر موبایل. *روان پرستاری*، ۴(۴)، ۴۳-۵۱. <http://ijpn.ir/article-1-884-fa.html>

رضائی، ب.، عینی، س.، و زمستانی، م. (۱۴۰۳). رابطه حساسیت به طرد با مشکلات رفتاری عاطفی دانش‌آموزان با ناتوانی یادگیری: نقش میانجی تنظیم هیجان. *ناتوانی‌های یادگیری*، ۱۴(۱)، ۵۲-۶۵. [Doi: 10.22098/jld.2024.15786.2195]

سادات رقیب، م.، سیادت، س.، حکیمی‌نیا، ب.، و احمدی، س. (۱۳۸۹). اعتباریابی مقیاس هوش معنوی کینگ در دانشجویان دانشگاه اصفهان. *دست آوردهای روانشناختی*، ۱۷(۱)، ۱۴۱-۱۶۴. https://psychac.scu.ac.ir/article_11676.html

لی و ژانگ (۲۰۱۰) در پژوهشی نشان دادند که افراد با وابستگی زیاد به اینترنت سطح پایین‌تری از برون‌گرایی را داشتند و سطح روان‌پریشی در مقایسه با گروه کنترل در آن‌ها بالاتر بود. در واقع نبود پشتیبانی والدین منجر به احساس عدم شایستگی و ارزشمندی می‌شود و شبکه‌های اجتماعی برای آن‌ها محیطی امن ایجاد می‌کند که در آن نه تهدید وجود دارد و نه چالش. این پژوهش نیز مانند سایر پژوهش‌ها دارای محدودیت‌هایی می‌باشد؛ در پژوهش حاضر جامعه موردنظر محدود به شهر اردبیل و دانش‌آموزان متوسطه دوم بوده است که تعمیم‌پذیری آن به سایر افراد باید با احتیاط انجام گیرد. همچنین با توجه به این که مدل‌یابی معادلات ساختاری روش مبتنی بر همبستگی است؛ نمی‌توان استنباط روابط علی از نتایج پژوهش داشت. پیشنهاد می‌شود در تحقیقات آتی، جامعه مورد مطالعه در سطح بزرگ‌تر و گروه‌های سنی دیگری انجام گیرد. برای استنتاج روابط علی و شفاف کردن توالی زمانی بین متغیرهای پژوهش، انجام مطالعات طولی پیشنهاد می‌شود. همچنین لازم است معلمان و والدین نحوه مدیریت استفاده از شبکه‌های اجتماعی را به دانش‌آموزان بیاموزند و مشکلاتی را که استفاده از این برنامه می‌تواند برای آن‌ها به همراه داشته باشد برای آن‌ها توضیح دهند. برگزاری جلسات مشترک با حضور والدین، اولیاء مدرسه و صاحب‌نظران در حوزه رسانه‌های اجتماعی و فضای مجازی می‌تواند خانواده‌ها و اولیاء مدرسه را نسبت به چالش‌ها و فرصت‌های شبکه‌های اجتماعی آگاه سازد و تهدیدهای احتمالی را نیز به فرصت‌ها تبدیل کند.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

اصول اخلاقی تماماً در این مقاله رعایت شده است. شرکت‌کنندگان اجازه داشتند هر زمان که مایل بودند از پژوهش خارج شوند. همچنین همه شرکت‌کنندگان در جریان روند پژوهش بودند. اطلاعات آن‌ها محرمانه نگه داشته شد.

حامی مالی

این تحقیق هیچ گونه کمک مالی از سازمان‌های تأمین مالی در بخش‌های عمومی، تجاری یا غیر انتفاعی را دریافت نکرده است.

مشارکت نویسندگان

تمام نویسندگان در طراحی، اجرا و نگارش همه بخش‌های پژوهش حاضر مشارکت داشته‌اند.

تعارض منافع

با اطمینان کامل و اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

نازدار، پ.، صافدل، ح.، و رضایی صوفی، م. (۱۳۹۵). تحلیل رگرسیون هوش معنوی و اعتیاد به اینترنت دانشجویان شرکت کننده در مسابقات المپیاد ورزشی دانشگاه‌های فنی و حرفه‌ای کشور. *نشریه مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش*، ۳ (۲)، ۳۹-۴۷. [Doi: 20.1001.1.25384023.1395.3.2.4.5]

نریمانی، م.، جباری قوزلوجه، ع.، و شهریور، آ. (۱۴۰۴). اثربخشی آموزش مبتنی بر توسعه راهبرد خودتنظیمی بر بهبود خودکارآمدی، کنترل هیجان و انگیزه پیشرفت در دانش آموزان دارای اختلالات یادگیری. *ناتوانی‌های یادگیری*، ۱۴ (۴)، ۸۰-۹۴. [Doi: 10.22098/jld.2025.17297.2251]

نریمانی، م.، و صادق‌زاده بلبل، ن. (۱۴۰۳). مقایسه سبک‌های تفکر و بهزیستی تحصیلی در دانش آموزان با و بدون ناتوانی یادگیری. *ناتوانی‌های یادگیری*، ۱۴ (۱)، ۶۶-۷۴. [Doi: 10.22098/jld.2024.14819.2159]

نیازی، م.، گودرزی، ف.، و سخایی، ا. (۱۴۰۲). فراتحلیل رابطه شبکه‌های اجتماعی مجازی و سرمایه اجتماعی در ایران. *مطالعات راهبردی فرهنگ*، ۹ (۱)، ۱۴۳-۱۱۷. [Doi: 10.22083/scsj.2023.386773.1095]

References:

- Aparicio-Martínez, P. Ruiz-Rubio, M. Perea-Moreno, A. J. Martínez-Jiménez, M. P. Pagliari, C. Redel-Macías, M. D. & Vaquero-Abellán, M. (2020). Gender differences in the addiction to social networks in the Southern Spanish university students. *Telematics and Informatics*, 46, 101304. [Doi:10.1016/j.tele.2019.101304]
- Arsang-Jang, S. Khoramirad, A., Pourmarzi, D., & Raisi, M. (2020). Relationship between spiritual intelligence and ethical decision making in Iranian nurses. *Journal of Humanistic Psychology*, 60(3), 330-341. [Doi:10.1177/0022167817704]
- Aslani, Gh. R., Azimi, S. A., & Soleimani, N. (2020). Relationship between parenting styles and internet safety of children among male and female students of Dezful. *Journal of Technology of Education*, 14(1), 211-220. [Persian] [Doi: 10.22061/jte.2018.3959.1969]
- Barkhordari-Sharifabad, M., Kaka-Tafti, S. Z., Bastani, P., & Mahmoudi-Hashemi, F. (2023). Investigating the role of spiritual intelligence in moral sensitivity of nursing students. *Iranian Journal of Medical Ethics and History of Medicine*, 15(17). [Persian] [Doi: 10.18502/ijme.v15i17.11822]
- Cao, X., Khan, A. N., Zaigham, G. H., & Khan, N. A. (2019). The stimulators of social media fatigue among students: Role of moral disengagement. *Journal of Educational Computing Research*, 57(5), 1083-1107. [Doi:10.1177/0735633118781907]
- Dhir, A., & Khalil, A. (2017). Underpinnings of internet parenting styles: The development and validation of the internet parenting scale using repeated cross-sectional studies. *Journal of Educational Computing Research*, 55(1), 1-27. [Doi:10.1177/073563311773149]
- Entezari Roodbaraki, A., & Sotoodeh, N. (2020). Predicting mental health, depression, and anxiety of high school students based on the use of social networks. *Journal of Psychology New Ideas*, 5(9), 1-11. [Persian] <http://jnip.ir/article-1-316-fa.html>

- شعبانی‌ورکی، ب.، و پورافشاری، ا. (۱۳۸۴). تأثیر باورهای نظارتی مدیران مدارس ابتدایی بر سبک‌های مدیریت تعارض آنان. *مجله علوم تربیتی و روانشناسی*، ۱۲ (۴)، ۵۱-۷۰. <https://sid.ir/paper/8833/fa>
- شیرالی‌نیا، خ.، ایزدی، م.، اصلانی، خ. (۱۳۹۸). نقش واسطه‌ای استرس فرزندپروری، کیفیت رابطه مادر-کودک و سلامت روان مادر در رابطه بین فرزندپروری ذهن آگاهانه و مشکلات رفتاری کودکان. *فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی*، ۱۰ (۳۸)، ۱۴۶-۱۳۵. [Doi: 10.22054/qccpc.2019.36302.1989]
- عظیمی، س. ا.، اصلانی، غ.، و سلیمانی، ن. (۱۳۹۸). رابطه بین سبک‌های نظارتی والدین و امنیت اینترنتی فرزندان در میان دانش آموزان دختر و پسر شهر دزفول. *فصلنامه فناوری آموزش*، ۱۴ (۲)، ۵۰۱-۵۱۰. [Doi: 10.22061/jte.2018.3959.1969]
- عینی، س.، رستم‌اوغلی، ز.، صالحی، م.، مهدی‌خانی، ا.، و حسینی‌پور دیزگاه، ش. (۱۴۰۴). تبیین رابطه اضطراب و درگیری تحصیلی در دانش آموزان دارای اختلال یادگیری خاص: آزمون یک مدل میانجی‌گری تعدیل شده با خودکارآمدی تحصیلی و حمایت والدین. *ناتوانی‌های یادگیری*، ۱۵ (۱)، ۲۸-۳۸. [Doi: 10.22098/jld.2025.18661.2293]
- عینی، س.، زیار، م.، و عبادی، م. (۱۴۰۰). سلامت روان دانش آموزان در طول اپیدمی کرونا: نقش پیش‌بین اضطراب کرونا، تحریف شناختی و سرسختی روان‌شناختی. *رویش روان‌شناسی*، ۱۰ (۷)، ۲۵-۳۴. [DOR: 20.1001.1.2383353.1400.10.7.17.9]
- فاضلی کبریا، م.، یداله پور، م.، و قلی‌نیا، ه. (۱۴۰۰). رابطه هوش معنوی و سلامت عمومی با نقش میانجی بهزیستی معنوی در دانشجویان. *دین و سلامت*، ۹ (۱)، ۳۷-۴۵. <https://sid.ir/paper/992200/fa>
- فرزانه، س.، و فلاحی شهاب‌الدینی، ر. (۱۳۹۴). بررسی عوامل اجتماعی موثر بر گرایش به شبکه‌های اجتماعی مجازی (مورد مطالعه: دانش آموزان دختر متوسطه دوره دوم شهر بابل). *دوفصلنامه مشارکت و توسعه اجتماعی*، ۱ (۱)، ۲۲-۱. <http://jpsd.hormozgan.ac.ir/article-1-31-fa.html>
- کشتی آرای، ن.، و اکبریان، ا. (۱۳۹۰). یادگیری‌های پنهان دانشجویان در تعامل با اینترنت. *نشریه مطالعات برنامه درسی آموزش عالی*، ۱ (۲)، ۹-۲۶. <https://www.magiran.com/paper/890109>
- میثاقی، ا.، سعدی پور، ا.، درتاج، ف. (۱۳۹۹). مدل ساختاری سبک نظارتی و اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی با میانجی‌گری شکاف نسلی (مورد مطالعه: جوانان شهر تهران). *فصلنامه پژوهش‌های ارتباطی*، ۲۷ (۱۰۲)، ۶۱-۹۳. https://cr.tribresearch.ir/article_44613.html
- نادری اثر، م. ح.، احدی، ح.، بهرامی، ه.، و حاتمی، ح. (۱۳۹۷). اثربخشی آموزش گروهی هوش معنوی بر میزان گرایش به اعتیاد در دانش آموزان دوره دبیرستان. *فصلنامه پژوهش در نظام‌های آموزشی*، ۱۲ (۴۰)، ۱۶۳-۱۷۳. https://www.jiera.ir/article_64994_8201.html

- Eyni, S., Rostamoghli, Z., Salehi, M., Mahdikhani, E., & Hosseini-pour Dizgah, S. (2025). Explaining the link between academic anxiety and engagement in students with SLD: A test of a moderated mediation model with academic self-efficacy and parental support. *Journal of Learning Disabilities*, 15(1), 28–38. [Persian] [Doi: 10.22098/jld.2025.18661.2293]
- Eyni, S., Ziyar, M., & Ebadi, M. (2021). Mental health of students during the COVID-19 pandemic: The role of corona anxiety, cognitive distortions, and psychological hardness. *Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal*, 10(7), 25–34. [Persian] [DOR: 20.1001.1.2383353.1400.10.7.17.9]
- Farzaneh, S., & Falahati Shahabaldini, R. (2015). Investigating the social factors affecting the tendency toward virtual social networks (Case study: High school female students of Babol city). *Journal of Social Participation and Development*, 1(1), 1–22. [Persian] <http://jpsd.hormozgan.ac.ir/article-1-31-fa.html>
- Fazeli Kebria, M., Yadollahpour, M. H., & Gholinia Ahangar, H. (2021). Relationship between spiritual intelligence and general health with the mediating role of spiritual well-being among university students. *Journal of Religion and Health*, 9(1), 37–45. [Persian] <http://jrh.mazums.ac.ir/article-1-897-fa.html>
- Gómez, P., Harris, S. K., Barreiro, C., Isorna, M., & Rial, A. (2017). Profiles of Internet use and parental involvement, and rates of online risks and problematic Internet use among Spanish adolescents. *Computers in Human Behavior*, 75, 826–833. [Doi:10.1016/j.chb.2017.06.027]
- Greg Rhee, T., Marotoli, R., & Monin, J. (2021). Diversity of social networks versus quality of social support: which is more protective for health-related quality of life among older adults. *Preventive Medicine*, 28(145), 106440. [Doi:10.1016/j.ypmed.2021.106440]
- Hazrat Bagi, F., Asgari, P., Makvandi, B., & Koraei, A. (2022). The structural relationships of problem-solving skills and spiritual intelligence with internet addiction tendency according to the mediating role of rumination. *Journal of Psychological Science*, 21(114), 1251–1264. [Persian] [Doi: 10.52547/JPS.21.114.1251]
- Jafari, E., Chaichian, Z., Pourmohseni, F. & Salmani, A. (2024). The effectiveness of acceptance and commitment training on anger control, resilience and in parents of children with learning disabilities. *Journal of Learning Disabilities*, 13(3), 17-31. [Doi:10.22098/jld.2024.13727.2121]
- Khajeahmadi, M., Pooladi, S., & Bahreini, M. (2017). Design and assessment of psychometric properties of the Addiction to Mobile Questionnaire based on social networks. *Iranian Journal of Psychiatric Nursing*, 4(4), 43–51. [Persian] <http://ijpn.ir/article-1-884-fa.html>
- Kokkinos, C. M., & Kipritsi, E. (2018). Bullying, moral disengagement and empathy: Exploring the links among early adolescents. *Educational Psychology*, 38(4), 535–552. [Doi:10.1080/01443410.2017.1363376]
- Kuldas, S., Sargioti, A., Norman, J. O. H., & Staksrud, E. (2023). A transactional framework of parenting for children's Internet use: A narrative review of parental self-efficacy, mediation, and awareness of online risks. *International Journal of Communication*, 17, 20. <https://ijoc.org/index.php/ijoc/article/view/19336/4075>
- Liu, Q.-Q., Zhang, D.-J., Yang, X.-J., Zhang, C.-Y., Fan, C.-Y., Zhou, Z.-K. (2018). Perceived stress and mobile phone addiction in Chinese adolescents: a moderated mediation model. *Computers in Human Behavior*, 87(1), 247–253. [Doi:10.1016/j.chb.2018.06.006]
- Liu, S., Zhang, D., Wang, X., Ying, J., & Wu, X. (2023). A network approach to understanding parenting: Linking coparenting, parenting styles, and parental involvement in rearing adolescents in different age groups. *Developmental Psychology*, 59(4), 786. [Doi:10.1037/dev0001470]
- Mäntymäki, M., Salo, J. (2011). Teenagers in social virtual worlds: continuous use and purchasing behavior in Habbo Hotel. *Computers in Human Behavior*, 27(6), 2088–2097. [Doi:10.1016/j.chb.2011.06.003]
- Miguel Carvalho, A., Campos Ferreira, M., & Galvao Dias, T. (2021). Understanding mobility patterns and user activities from geo-tagged social networks data. *Transportation Research Procedia*, 3(52), 493–500. [Doi:10.1016/j.trpro.2021.01.058]
- Naderiasar, M. H., Ahadi, H., Bahrami, H., & Hatami, H. (2018). The effectiveness of group training of spiritual intelligence on the tendency to addiction in high school students. *Journal of Research in Educational Systems*, 12(40), 163–173. [Persian] https://www.jiera.ir/article_64994_8201.html
- Nagy, B., Kutrovátz, K., Király, G., & Rakovics, M. (2023). Parental mediation in the age of mobile technology. *Children & Society*, 37(2), 424–451. [Doi:10.1111/chso.12599]
- Narimani, M., & Sadeghzadeh Balil, N. (2024). Comparison of thinking styles and academic well-being in students with and without learning disabilities. *Journal of Learning Disabilities*, 14(1), 66–74. [Persian] [Doi:10.22098/jld.2024.14819.2159]
- Narimani, M., Jabbari Gouzouloujeh, A., & Shahriar, A. (2025). Effectiveness of self-regulation strategy development training on improving self-efficacy, emotion control, and achievement motivation in students with learning disabilities. *Journal of Learning Disabilities*, 14(4), 80–94. [Persian] [Doi: 10.22098/jld.2025.17297.2251]
- Niazi, M., Goudarzi, F., & Sakhaei, A. (2023). Meta-analysis of the relationship between virtual social networks and social capital in Iran. *Strategic Studies of Culture*, 3(1), 117–143. [Persian] [Doi: 10.22083/scsj.2023.386773.1095]
- Pan, Y., Yang, Z., & Qi, SH. (2020). Family functioning and mental health among secondary vocational students during the Covid-19 epidemic: a moderated mediation model. *Personality and Individual Differences*, 29(171), 110–490. [Doi:10.1016/j.paid.2020.110490]
- Parvin, N., Safdel, H., & Rezaei-Soofo, M. (2016). Regression analysis of spiritual intelligence and internet addiction among students of sports Olympiad competitions in vocational universities of the country. *Organizational Behavior Management in Sport Studies*, 3(2), 39–47. [Persian] [Dor: 20.1001.1.25384023.1395.3.2.4.5]

- Raghib, M., Siadat, A., Hakiminya, B., & Ahmadi, J. (2010). The validation of King's Spiritual Intelligence Scale (SISRI-24) among students at University of Isfahan. *Psychological Achievements*, 17(1), 141–164. [Persian] https://psychac.scu.ac.ir/article_11676.html?lang=en
- Rezaie, B., Eyni, S., & Zemestani, M. (2024). The relationship between rejection sensitivity with emotional-behavioral problems in students with learning disabilities by mediating role of emotion regulation. *Journal of Learning Disabilities*, 14(1), 52–65. [Persian] [Doi: 10.22098/jld.2024.15786.2195]
- Rudnova, N., Komienko, D., Semenov, Y., & Egorov, V. (2023). Characteristics of parental digital mediation: predictors, strategies, and differences among children experiencing various parental mediation strategies. *Education Sciences*, 13(1), 57. [Doi:10.3390/educsci13010057]
- Salmani, A., Basharpour, S., Vaziri, Z., & Salehinejad, M. A. (2025). Repeated prefrontal tDCS improves cognitive emotion regulation and readiness for treatment in substance use disorder: A randomized sham-controlled study. *Addictive behaviors reports*, 21, 100614. [Doi:10.1016/j.abrep.2025.100614]
- Shabani-Varki, B., & Pourafshari, E. (2005). The effect of supervisory beliefs of primary school principals on their conflict management styles. *Journal of Educational Sciences and Psychology*, 12(4), 51–70. [Persian] <https://sid.ir/paper/8833/fa>
- Shiralinia, K., Izadi, M., & Aslani, K. (2019). The role of mediators of parenting stress, the quality of mother-child relationship and mental health of mother in the relationship between mindful parenting and behavioral problems of children. *Counseling and Psychotherapy Culture*, 10(38), 135–146. [Persian] [Doi: 10.22054/qccpc.2019.36302.1989]
- Tamannai far, M., & Khanshan, M. (2023). Predicting adolescent internet addiction based on parenting styles with the mediating role of attachment styles. *The Women and Families Cultural-Educational*, 18(65), 269–291. [Persian] [Dor: 20.1001.1.26454955.1402.18.65.6.6] [Doi: 10.22054/qccpc.2019.36302.1989]
- Tanhan, F., Özok, H. İ., Kaya, A., & Yildirim, M. (2024). Mediating and moderating effects of cognitive flexibility in the relationship between social media addiction and phubbing. *Current Psychology*, 43(1), 192-203 [Doi:10.1007/s12144-023-04242-8]
- Van den Eijnden, R.J.J.M., Lemmens, J.S., Valkenburg, P.M. (2016). The social media disorder scale. *Computers in Human Behavior*, 61(3), 478–487. [Doi: 10.3389/fpubh.2022.942720]
- Yang, Y., Guo, X., Wu, T., Vogel, D. (2024). Formation of professional social networks via physicians' online engagement: Evidence from Sina Weibo and Sina Health. *Information & Management*. 34(2), 103981. [Doi:10.1016/j.im.2024.103981]
- Zhou, Z., Tavan, H., Kavarizadeh, F. (2024). The relationship between emotional intelligence, spiritual intelligence, and student achievement: a systematic review and meta-analysis. *BMC Medical Education*, 24, 217. [Doi:10.1186/s12909-024-05208-5]